

จดหมายข่าวสุขศึกษา

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม

Detudom Royal Crown Prince Hospital

ในประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น มีภูมิอากาศเหมาะสมแก่การเจริญเติบโต และขยายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตนานาชนิดตั้งแต่จุลินทรีย์, เห็ด, รา, ตลอดจนพืชและสัตว์นานาพันธุ์ ซึ่งจุลินทรีย์, รา, และเห็ดเหล่านี้สามารถสร้างสารพิษชีวภาพที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ได้

สารพิษจากเห็ด ในบ้านเราซึ่งอยู่ในเขตร้อนชื้น มีเห็ดมากมายหลายชนิดที่มีพิษ ปัญหาที่สำคัญเมื่อพบผู้ป่วยจากการรับประทานเห็ดพิษ ผู้ป่วยไม่รู้จักเห็ดชนิดนั้น อย่างไรก็ตาม ในเห็ดพิษชนิดเดียวกันอาจมีสารชีวพิษอยู่หลายชนิดต่างๆ กัน ตามพื้นที่ที่เห็ดงอก รวมทั้งการพิสูจน์ทราบว่าเป็นเห็ดชนิดใด อาจต้องใช้เวลามากจนให้การรักษาไม่ทันการ การวินิจฉัยและการรักษาภาวะพิษจึงขึ้นอยู่กับลักษณะทางคลินิก โดยเฉพาะอาการแสดงเบื้องต้นและระยะเวลาที่เริ่มแสดงอาการเป็นสำคัญ

"เห็ดพิษ" ในประเทศไทยนั้นมีหลายชนิด แต่ที่สำคัญและมีพิษร้ายแรงสุดถึงขั้นเสียชีวิต ซึ่งพบได้บ่อย คือ เห็ดระโงกหินเห็ดระงากหรือเห็ดสะงาก เห็ดไข่ห่าน และเห็ดไข่ตายซาก

วิธีสังเกตอาการของผู้ที่รับประทานเห็ดพิษเข้าไป มีดังนี้

1. จะรู้สึกคลื่นไส้ ตามด้วยอาเจียน

2. อาการที่พบรองลงมาคือ ถ่ายเหลว ปวดท้อง มักจะเกิดขึ้นหลังกินแล้วประมาณ 20 นาที-24 ชั่วโมง ในรายที่อาการรุนแรง จะเสียชีวิตได้ภายใน 1-8 วัน เพราะภาวะตัววาย-ไตวาย วิธีช่วยเหลือผู้ป่วยเบื้องต้น คือ ต้องทำให้ผู้ป่วยอาเจียนออกมาให้หมด โดยการล้วงคอหรือกรอก "ไข่ขาว" เพื่อลดการดูดซึมพิษเข้าร่างกายจากนั้นรีบนำส่งโรงพยาบาล หรือ สถานีอนามัยใกล้บ้านทันที

เห็ดมีพิษและเห็ดกินได้บางชนิดมีลักษณะคล้ายกันมาก วิธีสังเกตเบื้องต้น เห็ดพิษส่วนใหญ่จะงอกงามในป่า มีลักษณะก้านสูง ลำต้นโป่งออก สีผิวของหมวกเห็ดมีหลายสี เช่น สีมะนาวถึงสีส้ม สีขาวถึงสีเหลือง โดยที่ผิวของหมวกเห็ดจะมีเยื่อหุ้มดอกเห็ดเหลืออยู่ในลักษณะที่ดึงออกได้ หรือเป็นสะเก็ดติดอยู่ ครีบเห็ดแยกออกจากกันชัดเจน มักมีสีขาว บางชนิดสีแดงหรือสีเขียวยอมเหลือง สปอร์ใหญ่มีสีขาวหรือสีอ่อน มีลักษณะใส ๆ รูปไข่กว้าง เห็ดพิษแม้จะปรุงสุกแล้ว พิษจะยังอยู่ เนื่องจากความร้อนทำลายไม่ได้ ดังนั้น เพื่อความปลอดภัย จึงไม่ควรบริโภคเห็ดที่ไม่รู้จัก

งานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม

☎ 0-4536-1133 ถึง 4 ต่อ 276